

1.–2. října 2026

Management spolupráce s dobrovolníky v kontextu udržitelného rozvoje

Tatiana Matulayová

APSS CR POMÁHÁME DRUHÝM
EEZY KONFERENCE KNIHY ČASOPISY
HARTMANN HARTMAN - RICO PARTNER APSS CR
Výroční kongres APSS ČR
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Ministerstvo financí
Ministerstvo zdravotnictví

Rok 2026 zasazuje dobrovolnictví do rámce udržitelného rozvoje

01

MEZINÁRODNÍ ROK OSN

Dobrovolnictví jako součást rozvojových strategií

OSN vyhlásila rok 2026 Mezinárodním rokem dobrovolníků pro udržitelný rozvoj. Důraz klade na zapojení občanské společnosti, akademické sféry a veřejných institucí.

02

KONKRÉTNÍ VAZBY NA SDGs

Přístup, životní pohoda, vzdělávání a partnerství

SDG 3: sociální kontakt a dostupnost podpory. SDG 4: učení praxí. SDG 10 a 11: inkluze a soudržnost. SDG 17: dlouhodobá partnerství.

03

DŮSLEDEK PRO SLUŽBY

Komunita vstupuje do plánování a hodnocení

Počet dobrovolnických hodin sám o sobě dopad neprokazuje. Služba musí spojit dobrovolnictví s potřebou klientů, rolí dobrovolníků a měřením výsledků.

Dobrovolnický program stojí na řízené roli, podpoře a zpětné vazbě

1 — **Potřeba před náborem**

Organizace nejprve pojmenuje potřebu klientů nebo komunity a teprve potom vytváří dobrovolnickou roli.

2 — **Jasná hranice role**

Dobrovolník doplňuje odbornou práci. Nenese odpovědnost za činnosti, které vyžadují kvalifikaci.

3 — **Odpovědná koordinace**

Koordinátor řídí výběr, přípravu, podporu, zpětnou vazbu a ukončení spolupráce.

4 — **Bezpečí a podpora**

Dobrovolníci potřebují školení, supervizi, ochranu, úhradu nezbytných nákladů...

5 — **Zapojení klientů a týmu**

Zaměstnanci i klienti znají účel programu a podílejí se na hodnocení jeho přínosů a rizik.

6 — **Učení mění službu**

Management převádí zkušenosti dobrovolníků a výsledky evaluace do úprav služby a nových zadání.

Klíčové pravidlo: profesionál odpovídá za odbornou službu, dobrovolník přináší vztah, čas a vazbu na komunitu.

Přínosy je třeba odlišit od provozních údajů a deklarací

A

DOLOŽENÝ DOPAD

Nezávislá studie nebo evaluace ukazuje změnu výsledků. U části intervencí zůstává kauzální evidence nejistá.

B

DOLOŽENÁ PRAXE

Program popisuje role, řízení, účast a sledované výsledky. Provozní data však sama neprokazují příčinu změny.

C

DEKLAROVANÝ PŘÍNOS

Přínos uvádí pouze organizace nebo účastníci bez systematického ověření. Slouží jako podnět, ne jako důkaz.

Co měřit

Klienti

životní pohoda, osamělost, sociální kontakt, dostupnost podpory

Organizace

stabilita programu, retence, zátěž týmu, kvalita a incidenty

Komunita

důvěra, pestrost zapojení, nová partnerství a kontinuita

Dobrovolnické hodiny měří aktivitu, nikoli samy o sobě dopad.

Zahraniční modely propojují potřebu služby, výuku a výzkum

Příklad	Mechanismus partnerství	Úroveň doložení	Co lze převzít
Utah State + BRAG **USA**	Místní problém bezdomovectví se promítl do výuky, sběru dat a plánování. Autoři popisují nové služby a další financování.	**B** **Doložená praxe a publikovaná případová studie**	Dlouhodobé zadání vycházející z potřeby regionu
Research Better Together **Velká Británie**	Prostředník propojuje komunitní organizace, akademiky a lidi se zkušeností. Nabízí školení, mentoring a malé granty.	**B** **Doložený model, omezené údaje o dopadu**	Facilitátor vztahu a kapacita placená i organizaci
BASSC **USA**	Veřejné sociální služby určují výzkumné otázky. Síť univerzit dodává výzkum a vzdělávání managementu od roku 1987.	**B** **Dlouhodobě doložená infrastruktura**	Společná agenda služeb a vysokých škol

Společný znak: organizace přináší skutečný problém, data a přístup k terénu. Univerzita přináší metodologii, studenty a evaluaci.

České prostředí má stavební kameny, slabší je jejich propojení

CO UŽ FUNGUJE

Nabídka univerzit	kurzy propojují management dobrovolnictví, vlastní zkušenost studentů a reflexi
Univerzitní DC	univerzitní centra zprostředkovávají dobrovolníky a potřeby organizací
SMART-VOL	projekt 2026–2027 rozvíjí reflexi praktické zkušenosti; dopad zatím nelze hodnotit
NAD	Dobro-Management pokrývá životní cyklus dobrovolníka a service learning

CHYBĚJÍCÍ SPOJENÍ

Uzavřený cyklus učení

1 **Potřeba služby nebo komunity**

2 Společné zadání pro studenty a dobrovolníky

3 Evaluace a použitelný výstup

4 **Změna služby a nové výzkumné téma**

Od organizovaného programu ke spolutvorbě služby

1 Organizovaný program

Role má popis, pravidla a odpovědnou osobu.

Ukazatel: výběr, dohoda a evidence fungují jednotně.

2 Profesionální management

Koordinace zahrnuje přípravu, podporu, supervizi, náklady a zpětnou vazbu.

Ukazatel: hranice rolí znají dobrovolníci i zaměstnanci.

3 Partnerství s komunitou

Klienti a komunita vstupují do určování potřeb a hodnocení výsledků.

Ukazatel: zpětná vazba mění konkrétní podobu programu.

4 Vysoká škola a spolutvorba

Témata z praxe vstupují do výuky a výzkumu. Výsledky se vracejí do služby.

Ukazatel: organizace používá společný výstup nebo evaluaci.

Pět doporučení pro management sociální služby

Doporučení pro zřizovatele a vedoucí pracovníky

1	**Vyhrazená koordinace**	Určete odpovědnou osobu, časovou kapacitu a rozpočet pro celý životní cyklus dobrovolníka.
2	**Hranice a bezpečí**	Oddělte dobrovolnické role od odborných činností a nastavte školení, mlčenlivost i eskalaci rizik.
3	**Podpora a udržení**	Zajistěte pravidelný kontakt, supervizi, úhradu nutných nákladů a smysluplné uznání.
4	**Komunita v rozhodování**	Zapojte klienty a komunitní partnery do definování potřeb a hodnocení přínosů programu.
5	**Partnerství s vysokou školou**	Nabídněte skutečný problém, data a terén. Požadujte výstup, který organizace využije v praxi.

Výsledek: dobrovolnictví se stává řízenou součástí kvality služby a vztahu s komunitou.

Použité zdroje

Valné shromáždění OSN A/RES/78/127
docs.un.org/en/A/RES/78/127

UN Volunteers Volunteerism and the SDGs
knowledge.unv.org/theme/volunteerism-and-the-sdgs

UN Volunteers Valuing Volunteering
knowledge.unv.org/evidence-library/valuing-volunteering

Utah State University a BRAG případová studie
digitalcommons.usu.edu/tcjournal/vol2/iss1/5

University of Birmingham Research Better Together
birmingham.ac.uk/research/projects/research-better-together

UC Berkeley Bay Area Social Services Consortium
mackcenter.berkeley.edu/bassc

Wiley Formal Volunteering in Adult Social Care
onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/hsc/8899927

Systematický přehled friendly visiting
pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10688573

Re-engage Our Impact
reengage.org.uk/about-us/our-impact

MUNI SMART-VOL a MUNI POMÁHÁ
muni.cz/vyzkum/projekty/76807 munipomaha.cz

Národní asociace dobrovolnictví
nadobrovolnictvi.cz/o-dobrovolnictvi

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách
zakonyprolidi.cz/cs/2006-108